

Helyi tanterv - Állampolgári ismeretek

Az állampolgári ismeretek tantárgy tanulása hozzájárul a tanuló egyéni és családi szocializációjának pozitív alakulásához, az aktív és felelős állampolgári magatartás megalapozásához, a szabadságértékek és a társadalmi normák belsővé válásához, nemzeti azonosságtudat és a hazaszeretet erősödéséhez, a haza iránti kötelezettségek megismeréséhez, a fenntartható fejlődés feltételeinek megértéséhez és a felnőtt szerepekre való eredményes felkészüléséhez.

A fenntarthatóság és a pénzügyi tudatosság szemléletének és gyakorlatának továbbfejlesztése nemcsak a tanuló előzetes tudására épít, hanem a társak értékes gondolatainak megértésére, a vélemények, javaslatok megbeszélésére, megvitatására, tervek közös kidolgozására is lehetőség nyílik: például a család pénzügyi tervezése, a környezettudatos életvitelt befolyásoló tényezők értelmezése, a pénzügyi döntések megfelelő előkészítése, a kockázatvállalás mérlegelése, a tudatos fogyasztóvá válás lehetőségei és a vállalkozások mikro- és makrokörnyezetének vizsgálata. A rendszerszemlélet és az értelmező gondolkodás érvényesítése, az egyéni, közösségi és társadalmi felelősségvállalás tudatosítása kiemelt fejlesztési feladat.

A tanulás folyamatában – az önálló ismeretszerzés mellett – a tanuló megtapasztalhatja a csoportos tanulási módszerek alkalmazásának hatékonyságát, a társas együttműködés személyiségfejlesztő és közösségi élményét.

A tanuló reális jövőképeinek alakításához, az életpálya-tervezéshez szükséges ismeretek, jártasságok és készségek elsajátítása a szocializációs folyamat részévé válik.

Az állampolgári ismeretek tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A tanulás kompetenciái: A tanuló az információk gyűjtése, rendszerezése és feldolgozása közben megkülönbözteti a lényegest a lényegtelentől, és arra törekszik, hogy hiteles szövegeket használjon fel beszámoló elkészítéséhez. Önállóan vagy megadott szempontok alapján képes megkülönböztetni egymástól a megalapozott, tudományos háttérű és a hamis

következtetéseket tartalmazó leírásokat, gondolatsorokat. Az érveléstechnikák alkalmazásával, mások véleményének megismerésével tovább fejlődik vitakultúrája.

A kommunikációs kompetenciák: A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben való megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A véleménynyilvánítás és a vitakultúra fejlesztése az autonóm magatartás kialakulását és a másik ember iránti tiszteletet, a más vélemények mérlegelését egyaránt segíti.

A digitális kompetenciák: A tanuló információk gyűjtéséhez és rendszerezéséhez használja a könyvtári dokumentumokat és az internetet, a beszámolók egy részéhez digitális tartalmakat készít. Az önálló és a társas tanulás folyamatában tanári segítséggel körültekintően választja ki az ismeretforrásokat, ha szükséges, tanácsot kér vagy tanácsot ad a médiahasználatról.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A tanuló információkat, tényeket, adatokat gyűjt, válogat, önállóan vagy társaival együttműködve rendszerez. Társadalmi jelenségeket hasonlít össze, összefüggéseket állapít meg, következtetéseket, magyarázatokat fogalmaz meg. A társadalommal, a honvédelemmel és az állampolgári feladatokkal kapcsolatban képes a problémák azonosítására, releváns kérdéseket alkot, javaslatokat tesz, társaival tervezeteket készít. Nyitott annak átgondolására, hogy a tudományos-technológiai fejlődés, a környezetvédelemmel kapcsolatos problémák és a fenntarthatóság kérdésköre miképpen hat életútjára, családjára és hazájára.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A pedagógus vagy a társak orientáló észrevételeit, javaslatait és tanácsait figyelembe véve a tanuló képes korrigálni álláspontját, véleményét, valamint módosíthatja, átértékelheti, felülbíráhatja döntéseit. A társas tanulás közösségi élménye növeli önbizalmát, önbecsülését, egyúttal segíti reális énképének alakulását, és erősíti a közösségért történő felelősségvállalást.

A kooperatív tanulás révén az együttes tevékenység saját élménnyé válik. A tanuló társaival közös véleményt alakít ki, javaslatokat fogalmaz meg és terveket készít. A tanulás folyamán sok esetben társaival együttműködve dolgoz fel szövegeket, készít beszámolókat, gyűjt

információkat, továbbá bekapcsolódik egy téma vagy probléma közös megbeszélésébe, ennek során érveket-ellenérveket fogalmaz meg.

A tanulási tevékenységek jellege, a társas tanulás lehetőségei olyan szituációkat és légkört teremtenek, amelyek biztosítják a tanuló szorongásmentes önkifejezését, ezek révén támogatják véleményének, gondolatainak, érveinek szabad kifejtését, ugyanakkor tudatosítják, hogy saját szempontjai csak mások hasonló megnyilvánulásainak tiszteletben tartásával, érveinek megértésével, egyeztetésével érvényesülhetnek.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanuló lakóhelye történetét és a település kulturális, néprajzi értékeit megismerve arra törekszik, hogy gazdagítsa a helyi társadalom életét. Önállóan és társaival együttműködve újságcikket ír, weboldalt szerkeszt. Problémaérzékenység, egyúttal együttműködő, segítőkész szemlélet jellemzi a projekteken való tevékenységét.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A mindennapi élethez kapcsolódó készségfejlesztés, a hivatali ügyintézés intézményeinek és alapvető eljárásainak megismerése, a munkavállaláshoz szükséges ismeretek és készségek megszerzése, fejlesztése elősegíti a tanulónak a felnőtt szerepekre való felkészülését. A tanuló javaslatokat fogalmaz meg, tervezeteket készít; mindez hozzájárul az innováció iránti nyitottság és igény, valamint a felelősségteljes munkamorál megalapozásához.

12. évfolyam

A középiskolai képzés záró szakaszában az állampolgári ismeretek tantárgy tanulásával, az életkori sajátosságok figyelembevételével, a tanuló – építve az általános iskolában a tantárgy keretében már kialakított attitűdre, megszerzett tudásra, képességekre és készségekre – elsajátítja az alapvető állampolgári ismereteket, valamint azokat a kompetenciákat és eljárásokat, amelyek a társadalmi részvételéhez, a haza iránti kötelességeinek teljesítéséhez és mindennapi boldogulásához szükségesek.

A 12. évfolyamon a kiemelt – mindegyik témakörben szereplő – fejlesztési feladatok a tanuló képességeinek, készségeinek és személyiségének továbbfejlesztését szolgálják: a kommunikációs kultúra részeként a véleménynyilvánítás lehetőségeinek biztosításával, az érvelési technikák gyakorlásával, a vitakultúra fejlesztésével, a digitális lehetőségek használatával, a rendszerszemlélet és a mérlegelő gondolkodás kialakításával, erősítésével.

A tanuló felismeri a család mint a társadalom alapvető intézményének jelentőségét és szerepét, megfogalmazza a párválasztás és a felelős családtervezés szempontjait, a gyermekvállalás fontosságát és demográfiai jelentőségét, valamint kiemeli a családi szocializációnak az életutat befolyásoló funkcióját.

A tanuló értelmezi a nemzeti identitás alkotóelemeit, megfogalmazza a hazafiság kifejezésének lehetőségeit, személyiségébe beépülnek a hazaszeretet és a patriotizmus emocionális összetevői. Kiemeli a világ magyarsága mint nemzeti közösség kohéziós szerepét. Tájékozódik a határon túl és a diaszpórában élő magyarság életviszonyairól: információkat gyűjt és rendszerez közösségeikről, fontosabb szervezeteikről, felismeri törekvéseiket, átérzi örömeiket és gondjaikat. Véleményt alkot a nemzetek, nemzetállamok fontosságáról, a globalizáció hatásairól.

Megismeri Magyarország fontosabb állami intézményeit, értelmezi a demokratikus jogállam felépítését és működését, az országgyűlési és a helyhatósági választások alapelveit. Tudatosul benne, hogy a haza védelme nemcsak a fegyveres erők, hanem a nemzet minden tagjának közös feladata, amely a magyar állampolgárok hazafias elkötelezettségén és kötelességtudatán kell, hogy alapuljon.

A tanuló alapvető jogi ismereteket szerez, ezek révén elsajátítja a mindennapi élethez szükséges jártasságokat is: elsajátítja a hivatali ügyintézéshez, a munkavállaláshoz, a szerződések kötéséhez kapcsolódó alapvető ismereteket, készségeket. Egyértelművé válik

számára a társadalmi normák követése és az egyén felelősségvállalása közötti összefüggés, erősödik benne a normatudat.

A tanuló tudatosan készül későbbi munkavállalói szerepére, életpályájára, ezért megismeri a munka világát érintő alapvető jogi szabályozást, illetve tájékozódik a munkaerőpiac helyzetéről, a sikeres munkaerőpiaci részvétel feltételeiről. A munkavállalásra vonatkozó ismeretek megszerzése elősegíti a felnőttkori szerepekre történő felkészülését. Támponthozat kap saját pénzügyei racionális, gyakorlatorientált intézéséhez, a család költségvetésének megtervezéséhez, megismeri a körültekintő és megalapozott hitelfelvétel feltételeit. Életvitelébe beépül a fogyasztóvédelem, a környezeti, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság szemlélete és gyakorlata. Ismereteket szerez az állam gazdasági szerepvállalásának formáiról, szerepéről, a monetáris politika lényegéről és a vállalkozások működésének sajátosságairól. Mindezt hozzájárul felelős állampolgári létének és a változásokhoz alkalmazkodó, a problémahelyzetekre eredményes válaszokat kereső innovatív, vállalkozói szemléletének megalapozásához.

A demokratikus attitűd megalapozását, illetve fejlődését szolgálja, hogy a tanuló bekapcsolódik a tematikus vitákba, ezáltal fejlődik az értelmező, mérlegelő gondolkodási készsége, erősödik a problémamegoldó szemlélete. A tanuló véleménynyilvánításához, érveléséhez, a vitahelyzetekben történő megszólalásaihoz a kommunikációs helyzetnek megfelelő nyelvhasználat és viselkedés társul. A vitakultúra fejlesztésének alapját mások álláspontjának, véleményének azonosítása, megértése és az érvekre épülő vélemény megfogalmazása képezi, ellenérvek ütköztetésére, továbbá közös gondolkodásra sarkall.

A tanulás változatos módszereinek és formáinak alkalmazása a tanulási folyamat hatékonyabbá válását eredményezi. A tantárgy elősegíti az együttműködés közösségi élményének megélését, a másik ember véleményének megértését, az empátia erősödését, és a társadalmi kérdések közös megbeszélését is. A tanuló az információk gyűjtéséhez, beszámolóinak elkészítéséhez használja az infokommunikációs eszközöket.

Az állampolgári ismeretek tanulása a 12. évfolyamon is kapcsolódik a *történelem* tantárgyhoz: a közös értelmező és tartalmi kulcsfogalmak révén, a személyes és közösségi döntések okainak és következményeinek vizsgálatával, az egyén és közösség viszonyának elemzésével, a morális dilemmák számbavételével. A két tantárgy tanulása szoros – több esetben komplementer – együttműködést is feltételez, például a diktatórikus és a demokratikus rendszerek sajátosságainak elkülönítése, az emberi jogok megfogalmazásának

és elfogadásának, a demokráciamodellek történetiségének nyomon követése, a magyarországi rendszerváltozás eredményeként kiépülő jogállami berendezkedés és intézményrendszer vizsgálata terén. Mindkét tantárgy tanulása során erősödik a tanuló nemzeti öntudata, erősödnek az őt a hazájához fűző érzelmi szálak. Az állampolgári ismeretek tanulásakor építhetünk a *földrajz* tantárgy keretében elsajátított környezeti, gazdasági és pénzügyi ismeretekre: a 12. évfolyam fejlesztési feladatainak egy része a pénzügyi tudatosság megalapozását és a fenntarthatóság környezeti, gazdasági-társadalmi fontosságának kiemelését, valamint a környezet védelme iránti felelősségtudat kialakítását szolgálja.

A 12. évfolyamon összegző-minősítő értékelés (ötfokozatú skálán értelmezett érdemjeggyel) javasolt az ismeretek elsajátításának ellenőrzése, mérése, az ismeretek alkalmazásához kapcsolódó tudás mértékének megítélése során. A szöveges, tanulást támogató, értékelés elsősorban a társakkal végzett tevékenységekkel, a kooperációval, a beszámolók, prezentációk készítésével, portfólió összeállításával kapcsolatos. Az önértékelés, a társak értékelése és a csoportos megbeszélés biztosítja a segítő, támogató és fejlesztő jelleget.

A 12. évfolyamon az állampolgári ismeretek tantárgy alapóraszám: 28 óra.

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
A család, a családi szocializáció	3
A család gazdálkodása és pénzügyei	2
Szabadság és felelősség; jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás	5
Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem	4
A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása	4
A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	3
Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem	3
Bankrendszer, hitelfelvétel	2
Vállalkozás és vállalat	2
Összes óraszám:	28

TÉMAKÖR: A család, a családi szocializáció

ÓRASZÁM: 3 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
A család	<ul style="list-style-type: none">– A család fogalma– Társadalmi funkciói	család, családi szocializáció, családi életciklus, családtervezés, gyermekvállalás, házasság, demográfia	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none">– értelmezi a családi szocializációnak az ember életútját befolyásoló jelentőségét;– felismeri, hogy a családtagok milyen szerepet töltenek be a szocializáció folyamatában.	2
A családi szocializáció	<ul style="list-style-type: none">– A családi szocializáció jellemzői és szakaszai– A házasság intézménye, a hagyományos családmodell, a családi szerepek		A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none">– értelmezi a család mint a társadalom alapvető intézményének szerepét és jellemzőit;– társaival megbeszéli a párválasztás, a családtervezés fontos szakaszait, szempontjait és a gyermekvállalás demográfiai jelentőségét: tájékozódás, minták, orientáló példák, átgondolt tervezés, felelősség.	1

A család gazdálkodása és pénzügyei

ÓRASZÁM: 2 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
A család gazdálkodása	<ul style="list-style-type: none"> – A családi költségvetés felépítése – A családi gazdálkodás; pénzügyi tervezés: bevételek, kiadások 	családi háztartás, családi költségvetés, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság, megtakarítás, hitel, GYES, GYED	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> – saját pénzügyi döntéseit körültekintően, megalapozottan hozza meg. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> – A családi háztartás pénzügyei; – Bevételek, kiadások, megtakarítási lehetőségek; – Fogyasztók a családban; – A családi költségvetés, pénzügyi tervezés 		A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – társaival megtervezi egy fiktív család költségvetését; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse. 	1

TÉMAKÖR: Szabadság és felelősség, jogok és kötelezettségek, a társadalmi felelősségvállalás

JAVASOLT ÓRASZÁM: 5 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
Szabadság és felelősség	<ul style="list-style-type: none"> – A társadalmi normák – Az igazságszolgáltatás rendszerének felépítése, a büntetőjog, polgári jog, közjog, magánjog fogalma 	állam, államforma, politikai rendszer, alapjog(ok), emberi jog, alkotmány, Magyarország Alaptörvénye, polgári szabadságjog, a jövő	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> – felismeri az alapvető emberi 	2

<p>Jogok és kötelezettségek</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Az alapvető emberi jogok, állampolgári jogok, polgári szabadságjogok – Magyarország Alaptörvénye – Az állampolgári jogok és köteleességek – A választójog és feltételei – A jövő nemzedékek jogai 	<p>nemzedékek jogai, norma, normakövető magatartás, állampolgári felelősség, állampolgári kötelesség, közteherviselés, adómorál, választójog, állampolgári részvétel, választási rendszer, országgyűlési választás, önkormányzati választás, európai</p>	<p>jogok egyetemes és társadalmi jelentőségét;</p> <ul style="list-style-type: none"> – érti a társadalmi normák és az egyéni cselekedetek, akaratok, célok egyeztetésének, összehangolásán ak követelményét; – felismeri és értelmezi az igazságosság, az esélyegyenlőség biztosításának jelentőségét és követelményei. 	<p>2</p>
<p>A társadalmi felelősségvállalás</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A közteherviselés – A magyarországi adórendszer alapelemei 	<p>parlamentari választás, népszavazás, politikai párt, képviselő, közjog, magánjog, jogforrás, jogforrási hierarchia, jogérvényesülés, büncselekmény, szankció, büntetőjog, ügyész, bíró, ügyvéd, természetes személy, jogi személy, jogképesség, közokirat, magánokirat, közjegyző; polgári peres eljárás, felperes, alperes</p>	<p>– felismeri és értelmezi az igazságosság, az esélyegyenlőség biztosításának jelentőségét és követelményei.</p>	<p>1</p>

TÉMAKÖR: Nemzet, nemzettudat; lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem
ÓRASZÁM: 4 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
<p>Nemzet, nemzettudat</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A nemzethez tartozás – A nemzettudat alkotóelemei – A nemzeti érzés sajátosságai, a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formái – A nemzetállamok szerepe, feladatai a 	<p>nemzet, nemzettudat, nemzeti identitás, lokálpatriotizmus, hazaszeretet, honvédelem, honvédség, különleges</p>	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – felismeri a világ magyarsága mint nemzeti közösség összetartozásának jelentőségét; 	<p>2</p>

	<p>globális világban és az Európai Unióban</p> <ul style="list-style-type: none"> – Magyarország és az Európai Unió kapcsolatrendszere – A határon túli magyar közösségek kihívásai, Magyarország feladatai az anyaországon kívül élő magyarság identitásának megőrzésében 	<p>működési rend, nemzetállam;</p>	<ul style="list-style-type: none"> – véleményt alkot a nemzetek és a globalizáció összefüggéseiről; – felismeri és értékeli a helyi, regionális és országos közgyűjtemények nemzeti kulturális örökség megőrzésében betöltött szerepét. <p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – társaival megbeszéli a nemzeti érzület sajátosságait és a hazafiság lehetséges megnyilvánulási formáit; – társaival megbeszéli a honvédelem, mint nemzeti ügy jelentőségét; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; – felismeri a véleménynyilvánítás, érvelés, a párbeszéd és a vita társadalmi hasznosságát; – tiszteletben tartja a másik ember értékvilágát, gondolatait és véleményét; – beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket. 	
<p>Lokálpatriotizmus, hazafiság, honvédelem</p>	<ul style="list-style-type: none"> – A lokálpatriotizmus és a hazaszeretet közötti kapcsolódás – A honvédelmi kötelezettség teljesítésének békeidőben és a különleges működési rend idején – A Magyar Honvédség szerepe, feladatai; a katonai szolgálat lehetőségei 			<p>2</p>

TÉMAKÖR: A magyar állam intézményei; az állam gazdasági szerepvállalása
ÓRASZÁM: 4 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
A magyar állam intézményei	<ul style="list-style-type: none"> – A hatalmi ágak – A magyar állam intézményrendszere – A kormány és szervei – Az Országgyűlés felépítése és működése; az országgyűlési képviselők feladatai, jogállása – A törvényalkotás folyamata – Az igazságszolgáltatás rendszere, felépítése, szereplői és szerepe a demokratikus államrendben 	<p>állam, intézmény, politikai rendszer, hatalmi ágak, jogforrási hierarchia, köztársasági elnök, Országgyűlés, törvényalkotás, törvény, országgyűlési határozat, képviselő, mentelmi jog, országgyűlési bizottság(ok), házszabály, parlamenti frakciók, interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika,</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség; – értelmezi a törvényalkotás folyamatát; – azonosítja az állam gazdasági szerepvállalásának elemeit; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; – beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket. 	3
Az állam gazdasági szerepvállalása	<ul style="list-style-type: none"> – Az állam gazdasági feladatai – A központi költségvetés alapvető felépítése és szerepe – A nagy ellátórendszerek és az állami alapfeladatok 	<p>interpelláció, Kormány, miniszterelnök, miniszter, államtitkár; miniszterelnöki, kormány- és miniszteri rendelet, Alkotmánybíróság, alkotmánybírósági határozat, Állami Számvevőszék, Kúria, Országos Bírói Hivatal, ügyészség, legfőbb ügyész, főügyészségek, fellebbviteli főügyészségek, járási és járási szintű ügyészségek, az alapvető jogok biztosa, gazdaságpolitika,</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – bemutatja Magyarország Alaptörvényének legfontosabb részeit: Alapvetés; Az állam; Szabadság és felelősség; – értelmezi a törvényalkotás folyamatát; – azonosítja az állam gazdasági szerepvállalásának elemeit; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; – beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket. 	1

		államháztartás, költségvetés, költségvetési egyensúly, adórendszer, adók, járulékok, illetékek, közteherviselés, adómorál, korrupció és integritás, hatóság, hatáskör, illetékesség;	
--	--	---	--

TÉMAKÖR: A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése

ÓRASZÁM: 4 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
A mindennapi ügyintézés területei és megszervezése	<ul style="list-style-type: none"> – A mindennapi ügyintézés alapintézményeinek megismerése – A hivatalai ügyintézés lehetőségei, az e-ügyintézés – A munkáltatók és a munkavállalók alapvető jogai és kötelességei – A munkaszerződés alapvető szabályai, a kollektív szerződés szerepe – Az önéletrajz és a motivációs levél felépítése, legfontosabb tartalmi és formai elemeinek megismerése – Az állásinterjúra történő felkészülés szempontjai – A szerződések néhány fő típusai: 	hivatal, intézmény, szervezet, ügyfélkapu, kormányablak, körjegyzőség, járási hivatal, polgármesteri hivatal, polgármester, jegyző, települési, fővárosi és kerületi önkormányzat, képviselőtestület, munkaerőpiac, munkáltató, munkavállaló, munkavállalás, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkaszerződés, kollektív szerződés, adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> – jártasságot szerez a jog területének mindennapi életben való alkalmazásában. A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – azonosítja a mindennapi ügyintézés alapintézményeit; – tájékozott a munkavállalás szabályozásáról; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse 	4

	<p>adásvételi, ajándékozási, megbízási, vállalkozási szerződés, kölcsön- és biztosítási szerződés</p> <ul style="list-style-type: none"> – Az állam, a munkaadók és a munkavállalók közötti érdekegyeztetés szintjei, fórumai – Az automatizáció, digitalizáció hatása a munkaerőpiacra 	<p>szerződés, kölcsön-, biztosítási, tartási és életjáradéki szerződés;</p>		
--	---	---	--	--

TÉMAKÖR: Fogyasztóvédelem, környezet- és természetvédelem

ÓRASZÁM: 3 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
Fogyasztóvédelem	<ul style="list-style-type: none"> – A fogyasztóvédelem fogalma és lehetséges területei – A fogyasztóvédelem gazdasági, társadalmi szerepe, feladatai – A fogyasztói érdekek, a kapcsolódó állampolgári jogok megismerése – A szavatossággal és a garanciával kapcsolatos jogok és feltételrendszer alapjainak megismerése – Az internetes vásárlás előnyei és kockázatai 	<p>fogyasztóvédelem, tudatos fogyasztó, a fogyasztó jogai, a fogyasztói érdekek védelme, békéltető testület, webáruház, garancia, szavatosság, jóállás, természetvédelem, épített környezet, klímavédelem, ökológiai lábnyom;</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – életvitelébe beépülnek a tudatos fogyasztás elemei, érvényesíti a fogyasztóvédelmi szempontokat; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse; – beszámolója elkészítéséhez önállóan vagy segítséggel használja az infokommunikációs eszközöket. 	1

Környezet- és természetvédelem	<ul style="list-style-type: none"> – A tudatos, a fenntarthatóságot szem előtt tartó, fogyasztói magatartás szemléletének kialakítása – A környezetvédelem legfontosabb helyi, országos és globális kérdéseinek megismerése, feltárása – Az épített és természeti környezetünk védelme iránti elköteleződés kialakítása, erősítése 			2
---------------------------------------	---	--	--	---

TÉMAKÖR: Bankrendszer, hitelfelvétel

ÓRASZÁM: 2 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
Bankrendszer, hitelfelvétel	<ul style="list-style-type: none"> – A monetáris politika fogalmának és alapvető jellemzőinek megismerése – A Magyar Nemzeti Bank működése, feladatai – A kereskedelmi bankok jellemzőinek, tevékenységének megismerése – A pénzügyi intézetek típusai – A hitelfelvétel módozatai, feltételei és kockázatai – A hitelszerződés tartalmi elemei, a körültekintő hitelfelvétel feltételei 	Bank, kétszintű bankrendszer, jegybank, Magyar Nemzeti Bank, kereskedelmi bank, pénzügyi intézmények, hitel, hitelszerződés, a hitelek típusai, kamat, hitelfedezeti mutató, jövedelemarányos törlesztő részlet, jelzáloghitel, kezesség, hitelbiztosítás, teljes hiteldíjmutató (THM), futamidő, követeléskezelés, hitelközvetítő, pénzügyi	A témakör tanulása eredményeként a tanuló: <ul style="list-style-type: none"> – saját pénzügyi döntéseit körültekintően, megalapozottan hozza meg; – társaival megbeszéli a megalapozott, körültekintő hitelfelvétel szempontjait, illetve feltételeit; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse. 	2

		tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;		
--	--	--	--	--

TÉMAKÖR: Vállalkozás és vállalat

ÓRASZÁM: 2 óra

Részletes követelmények				
Témakörök	Altémák	Tartalmi követelmények	Tanulási eredmények – fejlesztési célok	Óraszám
Vállalkozás és vállalat	<ul style="list-style-type: none"> – A vállalkozás fogalmának értelmezése – A vállalkozási formák, cégtípusok megismerése – Az egyes cégtípusok, vállalati formák szerepe a gazdaságban – Az üzleti terv fogalma, célja – A vállalkozás mikro- és makrokörnyezeti tényezői 	<p>jogi személy, vállalkozás, egyéni vállalkozó, gazdasági társaság, betéti társaság (bt.), korlátolt felelősségű társaság (kft.), részvénytársaság (rt.), zártkörű (zrt.) és nyilvános (nyrt.) részvénytársaság, startup, a vállalkozások mikro- és makrokörnyezete; vállalkozói kompetenciák, üzleti terv, pénzügyi tervezés, pénzügyi tudatosság, gazdasági-pénzügyi fenntarthatóság;</p>	<p>A témakör tanulása eredményeként a tanuló:</p> <ul style="list-style-type: none"> – értelmezi a vállalkozás indítását befolyásoló tényezőket; – arra törekszik, hogy feladatai egy részét a társas tanulás révén teljesítse. 	2